

Nieuwsbrief broers en zussen

**PEG
ZORG**
Kenniscentrum

Is het samen plaatsen van broers/zussen in pleegzorg in het belang van het kind?

Broers en zussen (brussen) zijn belangrijk

Het staat vast dat relaties tussen brussen erg belangrijk kunnen zijn, zeker bij een uithuisplaatsing. Enkele auteurs omschrijven deze relaties als de meest belangrijke in het leven van een uithuisgeplaatst kind (1; 2). Uit recent belevingsonderzoek bij pleegkinderen werd duidelijk dat geplaatste kinderen het concept "familie" breder ervaren dan enkel biologisch verwantschap (3). Deze bredere definitie van familie geldt ook voor brussen; veel pleegkinderen zien 'brussen' dus ruimer dan een biologische relatie (4) ook stiefbrussen, halfbrussen, vermoedelijke brussen en pleegbrussen kunnen als brus beschouwd worden door pleegkinderen.

Belang van pleegzorg

Het is ook duidelijk dat een plaatsing in pleegzorg te verkiezen is boven een plaatsing in een residentiële voorziening. Zo zijn pleegzorgplaatsingen geassocieerd met betere intellectuele ontwikkeling (5; 6), meer relaties met leeftijdgenoten en volwassenen (7), minder gedrags- en emotionele problemen (8; 7), beter functioneren op school (9;10) en zijn pleegkinderen vaker veilig gehecht (11; 12; 7).

Brussen samen plaatsen of niet?

Er heerst in het beleid en de praktijk m.b.t. pleegzorg een algemene overtuiging dat brussen samen geplaatst moeten worden. Er wordt onder andere aangenomen dat dit resulteert in emotionele steun, veerkracht, beter sociaal-emotioneel welbevinden en psychologisch welzijn (minder trauma, rouw, schuld en verlies bij plaatsing), gevoelens van verbondenheid, voorspelbaarheid en vertrouwdheid (4). Deze overtuiging beïnvloedt reeds lang het beleid en de praktijk (niet enkel in Vlaanderen, maar internationaal), maar wordt nauwelijks ondersteund door wetenschappelijk onderzoek (4).

Het schaarse onderzoek waarin kinderen die samen geplaatst zijn in een pleeggezin vergeleken worden met kinderen die niet samen geplaatst zijn, toont dat samen plaatsen leidt tot stabielere plaatsingen, een grotere kans op gezinshereniging met de ouder(s) en betere onderwijsuitkomsten (13; 4). Samen plaatsen heeft dus duidelijke voordelen. De uitkomsten op vlak van emotioneel welzijn, gedragsmatig functioneren en psychisch functioneren daarentegen zijn inconsistent (13; 4).

In de wetenschappelijke literatuur worden echter ook heel wat redenen aangehaald om brussen niet per definitie samen, maar bewust afzonderlijk te plaatsen. Dit kan het geval zijn wanneer één van de kinderen zulke ernstige emotionele-of gedragsproblemen heeft dat plaatsing in een pleeggezin niet mogelijk is (14). Afzonderlijk plaatsen kan ook aangewezen zijn wanneer de noden bij één brus (psychisch, gedragsmatig) zo groot zijn dat de zorg voor meerdere kinderen in eenzelfde pleeggezin onmogelijk is (14; 15; 16; 17; 4). Ook ernstige vormen van parentificatie, van de ene brus over de andere, kunnen redenen zijn om afzonderlijk te plaatsen (17; 4). Als laatste kunnen ook geweld, (seksueel) misbruik en ernstige rivaliteit tussen brussen redenen zijn om deze kinderen afzonderlijk te plaatsen.

Enkele aanbevelingen

Op basis van wetenschappelijk onderzoek worden volgende aanbevelingen gedaan (13; 18; 4; 17; 3):

- Een plaatsing in pleegzorg is te verkiezen, zelfs indien samen plaatsen niet mogelijk is (afzonderlijk plaatsen in pleegzorg is te verkiezen boven samen plaatsen in residentiële zorg),
- Diagnostiek om de kwaliteit van relatie tussen brussen te onderzoeken is aan te raden,
- Diagnostiek om het emotioneel en gedragsmatig functioneren van kinderen te onderzoeken is aan te raden,
- Kinderen moeten betrokken worden bij beslissingen die hen aanbelangen, ook bij beslissingen over plaatsing en bij beslissingen over contacten (frequentie, plaats, supervisie...)
- Brussen worden, indien wenselijk en mogelijk, bij voorkeur samen geplaatst in pleegzorg.
- Brussen kunnen best **niet** samen geplaatst worden in een pleeggezin wanneer:
  - de relatie tussen brussen ongezond is (parentificatie, geweld, rivaliteit),
  - de individuele noden van een/of meerdere kinderen te groot zijn omwille van gedragsproblemen, psychologische problemen...
  - dit betekent dat een of meerdere brussen moeten overgeplaatst worden vanuit een pleeggezin waarmee ze reeds een hechtingsrelatie opbouwden,

Bronnen

1. Herrick, M. A., & Piccus, W. (2005). Sibling connections: The importance of nurturing sibling bonds in the foster care system. *Children and Youth Services Review*, 27(7), 845-861.
2. Shlonsky, A., Bellamy, J., Elkins, J., & Ashare, C. J. (2005). The other kin: Setting the course for research, policy, and practice with siblings in foster care. *Children and Youth Services Review*, 27(7), 697-716.
3. Van Holen, F., Clé, A., West, D., Gypen, L., & Vanderfaeillie, J. (2020). Family bonds of foster children. A qualitative research regarding the experience of foster children in long-term foster care. *Children and Youth Services Review*, 119, 105593
4. Seale, C.E., & Damiani-Taraba, G. (2017). Always together? Predictors and outcomes of sibling co-placement in foster care. *Child Welfare*, 95/6, 1-28.
5. Nelson, C.A., Zeanah, C.H., Fox, N.A., Marshall, P.J., Smyke, A.T., & Guthrie, D. (2007). Cognitive recovery in socially deprived young children: the Bucharest Early Intervention Project. *Science*, 318, 1937-1940.
6. Fox, N.A., Almas, A.N., Degan, K.A., Nelson, C.A., & Zeanah, C.H. (2011). The effects of severe psychosocial deprivation and foster care intervention on cognitive development at 8 years of age: findings from the Bucharest Early Intervention Project. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 52, 919-928.
7. Roy, P., Rutter, M., & Pickles, A. (2004). Institutional care: associations between overactivity and lack of selectivity in social relationships. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 45, 866-873.
8. Ghera, M.M., Marshall, P.J., Fox, N.A., Zeanah, C.H., Nelson, C.A., & Smyke, A.T. (2009). The effects of foster care intervention on socially deprived institutionalized children's attention and positive affect: results from the BEIP study. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 50, 246-253.
9. Vanderfaeillie, J., Van Holen, F., Vanschoonlandt, F., De Mayer, S., & Robberechts, M. (2014). Pleegzorg of residentiële zorg. Een evidente keuze? *Alert*, 40(1), 38-43.
10. Windsor, J., Wing, C.A., Koga, S.F., Fox, N.A., Benigno, J.P., & Carroll, P.J. (2011). Effect of foster care on young children's language learning. *Child Development*, 82, 1040-1046.
11. Smyke, A.T., Zeanah, C.H., Fox, N.A., Nelson, C.A., & Guthrie, D. (2010). Placement in foster care enhances quality of attachment among young institutionalized children. *Child Development*, 81, 212-223.
12. Roy, P., Rutter, M., & Pickles, A. (2000), Institutional care: Risk from family background or pattern of rearing? *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 41, 139-149.
13. Meakings, S., Sebba, J., & Luke, N. (2017). *What is known about placement and outcomes of siblings in foster care? An international literature review*. University of Oxford: REES Centre.
14. Boer, F. (1994). Een gegeven relatie. Over broers en zussen. Amsterdam : Prometheus.
15. Ward, M. (1984). Sibling ties in foster care and adoption planning. *Child Welfare*, 63, 321-332.
16. Jewett, C.I. (1978). *Adopting the older child*. Boston, MA: Harvard Common Press.
17. Van Holen, F. (1999). Samen of afzonderlijk? Over de plaatsing van broers/zussen in pleegzorg: een overzicht. *Tijdschrift voor Orthopedagogiek, Kinderpsychiatrie en Klinische Kinderpsychologie*, 24, 162-173.
18. Miron, D., Suján, A., & Middleton, M. (2013). Considering the best interests of infants in foster care placed separately from their siblings. *Children and Youth Services Review*, 35, 1385-1392.